

**แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘**

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเลย

ด้วยข้าพเจ้า (นางสาว) ..... นามสกุล ..... สุภาพดี ..... ตำแหน่ง ..... นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ ..... สังกัด ..... ฝ่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สถานีพัฒนาที่ดินเลย ..... สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตร ..... การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่อการพัฒนาที่ดิน ..... ระหว่างวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๕ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๑ ชั่วโมง ณ สถานีพัฒนาที่ดินเลย.....

ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย ..... ดร. สุมิตรา วัฒนา ผู้อำนวยการสำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน, นายรัตนชาติ ช่วยบุตดา ผู้เชี่ยวชาญด้านวิเคราะห์วิจัยดินทางเคมี, นางสาวปราณี จอมอ่อน นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ, นางสาวชนิดา เกิดชนะ นักวิทยาศาสตร์ปฏิบัติการ, กลุ่มวิจัยกายภาพดิน, นายจิราวุฒิ เวียงวงศ์งาม ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานและพัฒนาระบบการวิเคราะห์ดิน.

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ฯ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้, ความเข้าใจด้านการตรวจสอบดินและการแปลผลวิเคราะห์ดิน

ทางการเกษตร

๑.๒ นำข้อมูลมาประยุกต์ใช้ปรับปรุงดินได้อย่างเหมาะสม

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ฯ มีดังนี้

๒.๑ ความสำคัญของการวิเคราะห์ดิน

การวิเคราะห์ดิน จัดเป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งของกรมพัฒนาที่ดินในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ได้แก่ เกษตรกร, นักวิชาการ, หน่วยงานของรัฐ, สถาบันการศึกษาและประชาชนทั่วไป โดยมีทั้งการบริการวิเคราะห์ดินในห้องปฏิบัติการ, การวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่ และการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม ข้อมูลรายงานผลวิเคราะห์ดินที่ผู้รับบริการได้รับนั้น จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์, เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้

ความสำคัญของการตรวจวิเคราะห์ดิน ก่อนปลูกพืช หมายถึงการใช้เทคนิคทางเคมีที่สะดวกและรวดเร็วในการตรวจสอบความสามารถของดินในการปลดปล่อยธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช เทคนิคดังกล่าวนี้ ได้จากการเลียนแบบการดูดธาตุอาหารของรากพืช โดยการใช้น้ำยาสกัดซึ่งประกอบด้วยกรดเจือจางบางชนิดเป็นตัวทำลายธาตุอาหารในดินและธาตุอาหารที่สกัดออกมาได้ จากน้ำยาสกัดเหล่านี้ (extractable nutrient) จะถูกสมมติเป็นธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช. (available nutrient)

๒.๒ การเก็บตัวอย่างดิน น้ำ พืช ปุ๋ยและสิ่งปรับปรุงดิน

เพื่อให้ทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ และปัญหาของดินในแปลงปลูกพืช พร้อมกับคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใช้ปุ๋ย การใช้ปูน ปรับปรุงดินกรด รวมทั้งการใช้วัสดุหรือสารปรับปรุงดินอย่างอื่น ตามความจำเป็นเพื่อให้การปลูกพืชได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น

๒.๓. แนะนำการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม การแปลผลและรายงานผลการวิเคราะห์ดิน

ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม เป็นชุดน้ำยาและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจวิเคราะห์สมบัติทางเคมีของตัวอย่างดิน ๔ รายการหลัก ได้แก่ ไนโตรเจน (N) ฟอสฟอรัส (P) โพแทสเซียม (K) และค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) ซึ่งการผลิตชุดตรวจสอบดินดังกล่าว ได้มีการทดสอบเปรียบเทียบกับผลวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง ๒ วิธีการ จนกระทั่งมีผลการวิเคราะห์ที่ใกล้เคียงที่สุด (ประมาณ ๘๐% โดยเฉลี่ยเมื่อเทียบกับวิธีในห้องปฏิบัติการ) จึงเสมือนเป็นการจำลองห้องปฏิบัติการสู่การนำไปใช้ในภาคสนามได้โดยง่าย เกษตรกรไม่ต้องเสียเวลาในการส่งตัวอย่างดินมาวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ เกษตรกร หมอดินอาสาหรือผู้สนใจทั่วไปแม้ไม่มีใบนักวิชาการก็สามารถนำไปปฏิบัติวิเคราะห์ดินในพื้นที่ของตนเองได้ เพราะไม่ต้องใช้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ขั้นสูง อีกทั้งทราบผลวิเคราะห์อย่างรวดเร็ว จึงประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดินในเบื้องต้นได้ก่อนทำการเพาะปลูกพืช ข้อมูลผลวิเคราะห์ดินจากชุดตรวจสอบดินภาคสนามนี้สามารถนำไปใช้ในการหาอัตราปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้ ทำให้มีการใส่ปุ๋ยในอัตราที่เหมาะสม ไม่ใส่มากเกินไปจนความจำเป็นเป็นการลดภาระรายจ่ายในการซื้อปุ๋ยของเกษตรกรอีกทางหนึ่ง

๒.๔. แนะนำช่องทางการบริการวิเคราะห์ดิน

ตัวอย่างดินที่เก็บมาเรียบร้อยแล้ว จะส่งไปวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตใกล้บ้านท่าน หรือส่งไปที่สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐ ตัวอย่างดินเมื่อวิเคราะห์เสร็จแล้ว จะส่งผลกลับไปให้พร้อมกับคำแนะนำวิธีการแก้ไขปรับปรุงดิน และการใช้ปุ๋ยกับพืชที่ต้องการปลูก

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

๓.๑. มีความรู้ความเข้าใจการเก็บตัวอย่างดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และสิ่งปรับปรุงดิน การใช้ประโยชน์จากผลวิเคราะห์ดิน และสามารถถ่ายทอดแก่เกษตรกร หมอดินอาสา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

๓.๒. มีความรู้ความเข้าใจการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม การแปลผล รายงานผล การวิเคราะห์ดิน และสามารถถ่ายทอดแก่เกษตรกร หมอดินอาสา และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

๔.๑. นำความรู้เรื่องการเก็บตัวอย่างดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และสิ่งปรับปรุงดิน การใช้ประโยชน์จากการวิเคราะห์ดินไปปฏิบัติงานในพื้นที่และสามารถถ่ายทอดแก่เกษตรกร หมอดินอาสา และประชาชนผู้สนใจทั่วไปได้

๔.๒. นำความรู้การใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม มีขั้นตอนการปฏิบัติการไม่ยุ่งยาก ชับซ้อน สะดวก รวดเร็ว นักวิชาการที่ปฏิบัติงานในพื้นที่สามารถนำชุดตรวจนี้เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อวิเคราะห์ดินให้เกษตรกร หมอดินอาสา ประชาชนผู้สนใจในพื้นที่ และสามารถนำผลวิเคราะห์ดินไปประเมินสมบัติของดินและความอุดมสมบูรณ์ของดินในเบื้องต้นได้

๔.๓. นักวิชาการนำผลวิเคราะห์ดินเบื้องต้นมาแปลผล อ่านค่า แนะนำให้กับเกษตรกร หมอดินอาสา ประชาชนผู้สนใจในพื้นที่ ในการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้อย่างเหมาะสมและทันต่อฤดูกาลเพาะปลูก

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

๕.๑. การวิเคราะห์ดินไม่ครอบคลุมในทั่วประเทศ

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

๖.๑ ผอ.สพด. จัดอบรมเรื่องการใช้ผลวิเคราะห์ที่ดินเพื่อการพัฒนาที่ดิน อย่างเข้มข้นในทุก ๆ ปี เพื่อให้ข้าราชการเรียนรู้ เพื่อฝึกทักษะและความชำนาญ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ).....

(นางสาวนิมิตา สุภาจิต)
ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้